

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ "Д.А.ЦЕНОВ" - СВИЩОВ

Факултет "Производствен и търговски бизнес"	Катедра "Икономика и управление на туризма"
--	--

Утвърждавам:

Декан: .....
доц. д-р Светослав Илийчовски

Приета от ФС, с Решение № 13 от 2018-07-04 г
Приета от КС, с Решение № 20 от 2018-06-25 г

УЧЕБНА ПРОГРАМА

на

Учебна дисциплина

"Интелектуална собственост и франчайзинг в туризма"

Код на дисциплината: ФПТБ-КИУТ-М-317

Брой кредити по учебен план: (6)

Код на документа:
УД/УПР-ФПТБ-КИУТ-М-317
Версия:

Образователно-квалификационна степен:

МАГИСТЪР

Форма на обучение:

РЕДОВНА/ЗАДОЧНА/ДИСТАНЦИОННА

Език: **български**

I. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

Часове учебна заетост (семестър с продължителност 14 седмици)

Таблица № 1

Учебна заетост /аудиторна и извънаудиторна/	Редовна форма на обучение	Задочна форма на обучение	Дистанционна форма на обучение
1. Аудиторна заетост (АЗ)	56	28	56
1.1. Лекции			
- Присъствен период	42	21	3
- Синхронни и асинхронни онлайн лекции	0	0	39
1.2. Семинарни занятия			
- Присъствен период	14	7	1
- Синхронни и асинхронни онлайн консултации	0	0	13
2. Извънаудиторна заетост (ИАЗ)	94	122	94
2.1. Самостоятелна работа (50% от ИАЗ)	47	61	47
2.2. Академични задания (50% от ИАЗ)	47	61	47
2.2.1. Курсови разработки и проекти	47	61	27
2.2.2. Есета/доклади	0	0	0
2.2.3. Казуси и делови игри	0	0	0
2.2.4. On-line тестови и изпитни модули	0	0	20
Всичко:	150	150	150

Схема за формиране на крайната оценка по дисциплина

Таблица № 2

Критерий	Тежест на критерия (% от комплексната оценка)		
	Редовна форма на обучение	Задочна форма на обучение	Дистанционна форма на обучение
1. Изпълнение на ангажименти през семестъра, в т.ч.:	40	50	50
1.1. Посещение на учебни занятия	10	0	0
1.2. Семестриални контролни	0	35	35
1.3. Академични задания	30	15	15
2. Семестриален изпит Начин на осъществяване: Тест	60	50	50
Общо за дисциплината:	100%	100%	100%

II. АНОТАЦИЯ

2.1. Цел на курса

Образователните цели на дисциплината “Интелектуална собственост и франчайзинг в туризма” са насочени към предоставяне на знания на студентите за същността, видовете и основните характеристики на интелектуалните продукти, като интелектуална собственост на фирмата и икономическата им реализация чрез лицензионни и франчайзингови споразумения. Акцентира се върху франчайзинга като актуална организация на бизнеса в сферата на туризма, свързан с професионалните компетенции на завършващите специалността. Целта е формиране у студентите на знания и умения за управление на интелектуалния капитал на туристическото предприятие.

2.2. Предварителни изисквания

Учебното съдържание дава възможност да се получат методологически, методически и практически знания в областта на интелектуалната собственост и франчайзинга. За целта са необходими предварителна теоретична подготовка и практически умения, получени в курсовете по икономика на туризма, право, основи на управлението, маркетинг, финанси, хотелиерски и ресторантьорски бизнес и др.

2.3. Използвани методи на преподаване

2.3.1 Редовна и задочна форма

В редовна форма на обучение на студентите се използват ролеви игри, дебати, казуси, презентации.

2.3.2 Дистанционна форма

В дистанционна форма на обучение се използват презентации, казуси, тестове.

2.4. Очаквани резултати

Знания: • притежава разширени и задълбочени теоретични и фактологични знания в областта на интелектуалната собственост и франчайзинга, включително свързани с най-новите постижения; • самостоятелно интерпретира придобитите знания в областта на интелектуалната собственост и франчайзинга, като ги свързва с прилагането на факти и чрез критично възприемане, разбиране и изразяване на теории, концепции и принципи. Умения: • владее методи и средства в областта на интелектуалната собственост и франчайзинга, позволяващи решаване на сложни задачи, свързани с разработването и реализирането на интелектуални продукти, с организацията и управлението на франчайзинговата дейност и др.; • прилага логическо мислене и проявява новаторство и творчески подход при решаване на нестандартни задачи в областта на интелектуалната собственост и франчайзинга. Компетенции: □ Самостоятелност и отговорност: • притежава способност за административно управление на сложни професионални дейности в областта на интелектуалната собственост и франчайзинга; • поема отговорности при вземане на решения в сложни условия, при влиянието на различни взаимодействия си и трудно предвидими фактори, влияещи върху планирането, организацията и управлението на интелектуалния капитал на туристическото предприятие. □ Компетентности за учене: • последователно оценява собствената си квалификация чрез преценка на придобитите до момента знания и умения в областта на интелектуалната собственост и франчайзинга и планира необходимостта от разширяване и актуализиране на професионалната си квалификация. □ Комуникативни и социални компетентности: • формулира и излага ясно и разбираемо идеи, проблеми и решения пред специалисти и неспециалисти, свързани с организацията и управлението на обектите на интелектуална собственост в туристическото предприятие; • изразява отношение и разбиране по въпроси чрез използване на методи, основани на качествени и количествени описания и оценки на интелектуалните продукти в туристическото предприятие. □ Професионални компетентности: • прилага придобитите знания и умения в областта на интелектуалната собственост и франчайзинга в нови или непознати условия; • проявява способност да анализира в по-широк или интердисциплинарен кон-текст процеси, събития, връзки и взаимоотношения в областта на интелектуалната собственост и франчайзинга.

III. РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ДИСЦИПЛИНАТА

1. Икономически университет - Варна 2. Университет за национално и световно стопанство - София 3. Aarhus School of Business - Denmark 4. University of Economics - Prague, Czech Republic 5. Cracow University of Economics, Poland

IV. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Теми	Редовна форма на обучение		Задочна форма на обучение		Дистанционна форма на обучение	
	л	у	л	у	л	у
Собственост върху интелектуалния продукт						
Интелектуалният продукт като обект на собственост. Същност, обхват и съдържание на понятието "интелектуална собственост". Световна система и структури за закрила на интелектуалната собственост. Еволюция на обектите на интелектуална собственост.	5.00	2.00	2.00	1.00	0.50	0.00
Същност и основни характеристики на обектите на индустриална собственост						
Същност и основни характеристики на изобретенията и полезния модел. Патентоване. Видове патенти. Същност и основни характеристики на индустриалния дизайн. Същност и основни характеристики на търговските марки и марките за услуги. Същност на бранда и брандинга. Същност и основни характеристики на наименованието за произход на стоките и указанията за произход. Същност и основни характеристики на ноу-хау.	6.00	0.50	3.00	0.50	0.50	0.00
Същност и основни характеристики на обектите на литературно-художествена собственост						
Правна закрила на обектите на литературно-художествената собственост. Оригинални (първични) произведения - характеристика и видове. Производни (вторични) произведения - характеристика и видове. Използване и реализация на обектите на литературно художествена собственост.	5.00	0.50	3.00	0.50	0.50	0.00
Лицензионна реализация на интелектуалните продукти. Видове лицензионни договори						
Лицензионен договор - същност и съдържание. Класификация на лицензиите. Икономическа обосновка при покупко-продажбата на лицензии.	4.00	2.00	2.00	1.00	0.50	0.00
Франчайзингът като модел за развитие на туристическия бизнес						
Същност и еволюция на франчайзинговите операции. Предимства и рискове за страните по франчайзинговия договор. Класификация на видовете франчайзинг.	5.00	2.50	3.00	1.00	0.50	0.50
Икономическа характеристика на условията на франчайзинговия договор						
Същност на договора за франчайзинг. Основни права и задължения на франшизьора. Основни права и задължения на франшизанта. Финансови взаимоотношения между контрагентите по франчайзинговото споразумение.	5.00	2.00	3.00	1.00	0.50	0.00
Внедряване на франчайзинга в туристическия бизнес	6.00	2.00	3.00	1.00	1.00	0.50

Теми	Редовна форма на обучение		Задочна форма на обучение		Дистанционна форма на обучение	
	Л	У	Л	У	Л	У
Същност и етапи на внедряване на франчайзинга. Характеристика на подготвителните етапи на внедряване на франчайзинга. Същински етап на внедряване на франчайзинга. Одит на разработената франчайзингова верига.						
Съвременни измерения на франчайзинга в туризма						
Дефиниране и значение на франчайзинга в туристическия бизнес. Характеристика на основните видове франчайзинг в хотелиерството, ресторантьорството и турагентската дейност. Международният франчайзинг в сферата на туризма. Състояние и възможности за развитие на хотелиерския и ресторантьорския франчайзинг в България.	6.00	2.50	2.00	1.00	1.00	0.00
Общо:	42	14	21	7	5	1

V. ИЗПОЛЗВАНИ УЧЕБНО-ТЕХНИЧЕСКИ СРЕДСТВА

Наименование на Учебно-техническото средство	Използвани учебно-технически средства по вид на занятията	
	Лекции	Семинарни занятия
1. Мултимедийни системи за презентирание	X	
2. Интернет	X	X
3. Специализирани програмни продукти:		

VI. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНИ МАТЕРИАЛИ И НОРМАТИВНИ ИЗТОЧНИЦИ

6.1. Основна литература

1. Божинова, М. Търговски сделки с обекти на интелектуална собственост. Абагар, В. Търново, 2013.
2. Борисов, Б. Интелектуална собственост на индустриалната фирма. УИ "Стопанство", С., 2012.
3. Дъбева, Т. Хотелиерски и ресторантьорски франчайзинг. "Наука и икономика", Варна, 2013.
4. Колева, Ф. Финансово управление на интелектуалната собственост. УИ "Стопанство", С., 2014.
5. Конов, Ю., Л. Гончаренко. Экономика интеллектуальной собственности. Экономика, Москва, 2015.

6.2. Допълнителна литература

1. Божинова, М., С. Петрова и П. Иванова. Стратегии в туризма. АИ "Ценов", Свищов, 2013.
2. Борисов, Б., М. Маркова. Нови обекти на интелектуална собственост. УИ "Стопанство", С., 2012.
3. Маркова, М. Художествено-литературна собственост. УИ "Стопанство", С., 2011.
4. Смирнов, С. Оценка интеллектуальной собственности. "Финансы и статистика", М., 2013.
5. Alon, I. Franchising globally – innovation, learning, and imitation. New York, Palgrave Macmillan, 2010.
6. Philips, J., A. Firth. Introduction to intellectual property laws. London, 1990

6.3. Нормативни документи

1. Закон за авторското право и сродните му права
2. Закон за защита на конкуренцията
3. Закон за марките и географските обозначения
4. Закон за патентите

5. Закон за промишления дизайн

6.4. Интернет ресурси

1. Българска франчайзингова асоциация
2. Комисия за защита на конкуренцията
3. Комисия за защита на потребителите
4. Министерство на икономиката
5. Министерство на туризма
6. Патентно ведомство на Р България
7. www.franchising.bg
8. www.franchise-economics.com
9. www.eff-franchise.com

Съставил/и: .....

(Проф. д-р Марияна Божинова)

Ръководител катедра: .....

проф. д-р Марияна Божинова